

Visi vartotojai puikiai žino dvi pagrindines operacines sistemas - „Android“ ir „iOS“. Už jų nugarų stovi milžiniškos kompanijos, joms sukurti milijonai programėlių, kiekviena iš jų turi išskirtinių savybių, o jų ateitis atrodo itin šviesi. Tačiau dar ne taip seniai pasirinkimo buvo gerokai daugiau. Kur dingo visiems puikiai pažįstamos operacinės sistemos? Plačiau apie tai pasakoja „Bitės Profai“.

„Su operacinėmis sistemomis dabar viskas labai paprasta – prieš vartotojo akis yra du pasirinkimai, abu geri, kad ir kuri pradėtum naudoti, vartotojo patirtis bus puiki. Tačiau anksčiau rinkoje buvo gerokai daugiau operacinių sistemų ir renkant jas buvo galima gerokai nudegti“, – teigia Vilniaus „Akropolyje“ esančiame „Bitės“ salone dirbantis „Bitės Profas“ Martynas Vrubliauskas ir kalba apie 5 operacines sistemas, kurias išstiko dinozaurų likimas.

1. „Symbian“ operacinė sistema: garantuota nostalgija

„Dar 90-aisiais kompanijos „Nokia“, „Motorola“ ir „Ericsson“ nutarė sukurti bendrą operacinę sistemą ir pavadinti ją „Symbian“. Ilgą laiką tai buvo dominuojanti operacinė sistema, kurią naudojo praktiškai visi didžiausi telefonų gamintojai. Pasak Charleso Daviso, vieno iš „Symbian“ kūrėjų, ši operacinė sistema galėjo turėti programėlių parduotuvę 5-10 metų anksčiau nei „iOS“ ir galbūt būtų dominavusi iki pat šių dienų. Ji buvo prieinama visiems ir technologiškai lenkė daugelį konkurentų. „Symbian“ turėjo begalę skirtingų versijų – „Xpress Music“ telefonai jaunimui, „Nokia E“ serija verslininkams, „Nokia N“ – technologijų entuziastams ir kt.“, – sako M. Vrubliauskas.

Tačiau anot M. Vrubliausko, būtent „iPhone“ kartu su kitais naujos kartos išmaniaisiais telefonais sunaikino šią legendinę operacinę sistemą: „Savo laiku „Symbian“ telefonai buvo lėtesni, daugelis jų vis dar neturėjo liečiamų ekranų, plataus programėlių pasirinkimo ir, galiausiai, neatrodė pakankamai žaviai. Vartotojai, prisilietę prie „iPhone“ ar „Android“ sistemas turinčių telefonų sugrįžti prie „Symbian“ operacinės sistemos paprasčiausiai nebenorėdavo“, – pasakoja M. Vrubliauskas.

2. „BlackBerry“ šventai tikėjo, kad išmanieji telefonai - įrankis tik verslui

„BlackBerry“ ilgą laiką buvo išmaniųjų telefonų rinkos lyderiai. Pasak eksperto, kompanija turėjo ypač solidų įvaizdį: „Jei turi „BlackBerry“, tikriausiai esi sėkmingas verslo žmogus, kuriam nuolat reikia atsakinėti į elektroninius laiškus, naršyti internete ir daryti kitas sėkmingų žmonių užduotis – taip anksčiau pagaldavo tie, kas šių telefonų

neturėdavo. Tai buvo tam tikras verslo elito aksesuaras.“

Tačiau nepaisant to, ekspertai jau buvo pradėję pranašauti „BlackBerry“ baigtį, kol kompanija neišleido naujausios „BlackBerry 10“ operacinės sistemos versijos. Ji buvo išleista dar 2013 metais, tačiau jau turėjo valdymą gestais, kuri „iOS“ ir „Android“ pristatė visai neseniai. Ji netgi palaikė dalį „Android“ programėlių. Visa tai leido galvoti, kad „BlackBerry“ gyvavimas sėkmingai tęsis.

„Tačiau dėl to, kad ši operacinė sistema palaikė „Android“ programėles, niekas nekūrė programėlių, skirtų būtent „BlackBerry“ telefonams. Jeigu prisimenate, dažniausiai didžiąją „BlackBerry“ įrenginių priekinę dalį sudarydavo fizinė klaviatūra, todėl telefono ekranas šioms programėlėms buvo kiek per mažas ir nepatogus. Galiausiai net ir šis milžiniškas gamintojas buvo priverstas pereiti prie „Android“ operacinės sistemos“, – sako M. Vrubliauskas.

3. „MeeGo“ - operacinė sistema, kuri pralaimėjo vos startavusi

Šią operacinę sistemą „Nokia“ kūrė kartu su „Intel“. „Nokia“ turėjo aiškią viziją ir siekė, kad tai būtų pagrindinė jų įrenginių operacinė sistema. Bet tuometinės įmonės valdžios sprendimu šios idėjos buvo atsisakyta – visas „Nokia“ dėmesys buvo nukreiptas į „Windows Phone“ operacinę sistemą.

„Dabar tai skamba ganėtinai keistai, kadangi „Nokia N9“ (vienintelis telefonas, išleistas su „MeeGo“) atrodė kaip vienas perspektyviausių to meto įrenginių. Jis buvo valdomas net gestais, meniu išvaizda būtų atitikusi net ir šiuolaikinius standartus, o savo techniniais parametrais neatsiliko nuo konkurentų. Tačiau „Nokia“ paskelbė, kad daugiau „MeeGo“ telefonų nebebus. Tai jie padarė dar prieš išleidžiant „N9“, todėl niekas nekūrė programėlių, skirtų šiai operacinei sistemai, o iš anksto numarinto įrenginio pirkti niekas taip pat per daug neskubėjo“, – prisimena M. Vrubliauskas.

4. „Windows Mobile“ - viena brangiausių „Microsoft“ klaidų

Pirmieji „Windows Mobile“ įrenginiai atsirado dar 2000 metais. Tiesa, ši operacinė sistema iš pradžių vadinosi „Pocket PC 2000“ ir buvo skirta delniniams kompiuteriams.

„Paskutinė jos versija buvo „Windows Mobile 6.5.5“. Ši operacinė sistema buvo visais aspektais prastesnė nei „iOS“ ir „Android“ sistemos, todėl kurti naują operacinę sistemą tiesiog apsimokėjo labiau. Tą „Microsoft“ ir padarė – buvo išleista „Windows Phone 7“. Ji buvo pakankamai sparti bei veikė sklandžiai, be to, atrodė visiškai kitaip nei „Android“ ar

„iOS“ – jos meniu buvo sudarytas iš aktyvių langelių. Vieniems toks sprendimas labai patiko, kitiems – atrodė pernelyg neįprastai ir nepatogiai“, – pasakoja M. Vrubliauskas.

Kompanija, norėdama išlikti konkurencinga, sparčiai kūrė atnaujinimus. Populiariausia versija tapo „Windows Phone 8“, kuri vienu metu sudarė 3,4 proc. pasaulinės rinkos. Tačiau skubotus atnaujinimus lydėjo ir problemos – kai kurios funkcijos veikė ne taip sklandžiai, kaip norėtų vartotojai.

„Tačiau didžiausia problema – programėlių trūkumas. „Instagram“ veikė prastai, „Facebook“ – taip pat. Dėl nuolatinių peštynių su „Google“ čia nebuvo net oficialios „YouTube“ aplikacijos, telefonuose trūko žaidimų. Žmonės nepirko „Windows Phone“ telefonų dėl programėlių trūkumo, o jų kūrėjai nekūrė aplikacijų todėl, kad ši operacinė sistema turėjo labai mažai vartotojų. Nors „Microsoft“ į šią sistemą investavo nemažai, iš šio užburto rato jai taip ir nepavyko išlipti“, – teigia M. Vrubliauskas.

5. „Firefox OS“ savo vietą rinkoje teko užleisti dėl vidinių įmonės bėdų

„Ar esate girdėję apie operacinę sistemą „Chrome OS“? Ji skirta kompiuteriams ir yra sukurta naršyklės „Google Chrome“ pagrindu. Lygiai tą patį galima pasakyti ir apie „Firefox OS“ – tai kompanijos „Firefox“ operacinė sistema, skirta mobiliesiems telefonams. Toks ryšys reiškia, kad tokiam telefonui reikia gerokai mažiau resursų, jie yra daug pigesni, tačiau savo sparta neatsilieka nuo kelis kartus brangesnių įrenginių“, – sako M. Vrubliauskas.

Technologijų entuziastai spėjo pamėgti „Firefox OS“ dėl jos paprastumo ir didelio dėmesio duomenų saugumui. Tačiau paprastus vartotojus ir vėl ištiko ta pati problema – programėlių trūkumas ir per mažas įrenginių pasirinkimas. Ilgainiui „Firefox“ vadovybė nutarė, kad šiam projektui skiriamos per didelės lėšos, kurios nei kiek neatsiperka, todėl „Firefox OS“ galiausiai išnyko.

„Tiesa, „Firefox“ nutraukus šios operacinės sistemos vystymo darbus, kai kurios įmonės ėmė jos dalis vystyti toliau. Taip jos pagrindu buvo sukurta „Kai“ operacinė sistema, kurią naudoja „Nokia 8110 4G“, „Nokia 3310 (2017 m.)“ ir daugybė kitų telefonų. Todėl sakyti, kad „Firefox“ operacinė sistema išnyko visiškai būtų kiek per drąsu. Ji tiesiog reinkarnavosi, nes dabar „Kai“ naudojasi daugiau kaip 100 milijonų žmonių visame pasaulyje“, – pasakoja M. Vrubliauskas.

Jei apie operacines sistemas ar išmaniuosius telefonus norėsite sužinoti daugiau, pagalbos visada galite kreiptis „Bitės“ [tinklapyje](#) arba į didžiuosiuose Lietuvos miestuose įsikūrusius

„Bitės Profus“, kurie bet kada patars bei atsakys į jums rūpimus klausimus.

